

এডিটোৱিয়েল

গভৰ্ণমেণ্টনা খুং থিংজিনবা তাবনি

ষ্টেট অমগী গভৰ্ণমেণ্ট অমা লৈৱিৰা অসি মীয়ামগী ইয়াইফবা থৌৱামগী অমদি মতম মতমগী ওঁইবা শ্ৰোৱেন কয়া খেঞ্জিৰা অদু মতম চানা সোৰ তৌনবা লৈৱিৰাবনি হায়বসি ওসি মণিপুৰদা লৈৱিৰা মীয়ামগী মীংথংশিনা পাল্লিৰা সরকার অসিনা কৰিগুৱা অমত্ৰা খঙদবঙম মীয়াম্মা উৱে। ওঁইৱিৰা ফিভম অসি নাকল অমৱোমদা য়েনেৱৰুৱগদি লমদমসিদা লৈৱিৰা মীয়াম্মা ভাব তাৱদবদগী খোকপা থোকনি হায়না লৌবসু য়াই। ষ্টেট অসি অয়াৱা মতমদা ইকনোমিক ব্লেকড য়ান্না তৌইনা তৌগনবা অমসুং ষ্টেট অসিগী মৰু ওঁইবা লাইফ লাইফনি হায়না লৌৱিৰা নেসনেল হায়ৱেশিংদা চথবা অথিৎবা কয়ানা মৱম ওঁইৱগা মীয়ামগী মইহোশাগী পুসিদা তন্তনা মখল মখা কয়াগী চৈথেং কয়া পীৱি। মমাঙসু চিহ্ন খুদিংগী ওঁইনা কৰিগুৱা বাহৌে অমা নংত্ৰগা ৰাথোক অমগী মতংগা তাল্লিৰা দাবি ফনবা হোৎনবদা হায়ৱিৰা লাইফ লাইফনি অসিদা মখল মখা কয়াগী বদ অমসুং ব্লেকড চখন্দু লাক্ৰি। হজ্জন হজ্জন মমাঙা অসিগুৱা মখলগী নেসনেল হায়ৱেশিংদা চথবা অথিৎবা অসি লৈহন্দনবা হায়ৱে শ্ৰোটেৱেন ফোৰ্চ অমা থমদুনা লৰীশিং অসিদা চেঞ্জিৰা গাভীশিংগী সেকুৱিটি পীনবা মীয়াম অমসুং মণিপুৰ সরকারনা তকশিন্দুনা লাক্ৰবনি। মসিদা সেৱেল গভৰ্ণমেণ্টনা কৰিগুৱা মও অমত্ৰা পোজিটন ওঁইবা ৱেপেণ্ডা অমত্ৰা পীৱিত্ৰি।

নেসনেল পোলিচি অমা ওঁইনা হায়ৱেশিংগী শ্ৰোটেৱেন পীৱিগী মতংগা অকল্পৰা নংত্ৰগা ৱেপেণ্ডা লৈৱবসু অৱাং নোংপোক লমদম অমদি জন্ম এন্ড কাম্ভিৱনচিবা তন্তনা ইয়াং খেঞ্জিৰা ষ্টেটসিগী মখল মখা কয়াগী খোঙঙং কয়া চৰ্চশিন্দুনা লৈবা মৱম্মা হায়ৱিৰা এৱিৱেশিং অসিদা লৈৱিৰা নেসনেল হায়ৱেশিংগী মৰু ওঁইবা অদু খঙদগা লোয়ননা হায়ৱিৰা লৰীশিং অসি সেৱেল ফোৰ্চ অমা নংত্ৰগা তৌঙনবা নেসনেল হায়ৱেশিং খঙকম গুৰু শেৱৰা ফোৰ্চ অমা লিৎবেগী মথৌে তাই হায়বসি মমাঙদগী মীয়াম্মা সিল্লিৰা পাল্লিৰা সরকারদা তকশিনবা লৈৱবনি। মীয়ামগী প্ৰেসৱদগী মণিপুৰ সরকারসু হায়ৱিৰা ৰাফম অসি মৰী লেনবা মিনিষ্ট্ৰা খঙহনখিবা লৈৱে হায়না লৌবা তাই অদু ষ্টেট গভৰ্ণমেণ্টনা শোনাবা মৱম্মা ওসি ফাওবা ফোৰ্চ অসি থল্লি ডম্ৰি অমদি থল্লিৰা থৌৱাং ফাওবা লৈৱি হায়না লৌবা তাবনি। তাই অৱ বি বাটিলিয়ান কয়া অমা শেমগংলিৱসি সেৱেল গভৰ্ণমেণ্টকী পোলিচি অমগী মখাদা হায়ৱিৰা নেসনেল হায়ৱে ৱশিং অসি ফাওবা গুৰু শেৱৰা শেমগংগা কাঙবুনি হায়না মমাঙদা ফোৱদোকপা লৈৱে। অদু হায়ৱিৰা বাটিলিয়ানশিং অসি লৰীশিং গুৰু শেৱৰা থবগী অমদি ষ্টেট গভৰ্ণমেণ্টনা তকশিনবা ৰাংপনা ওসি ফাওবা থবজা ওহেলকপা উম্ৰি। হৌজিক নৌনা অমুক হায়ৱিৰা লৰীশিং অসিদা বদ অমসুং ব্লেকড চখৰগনি হায়বগী পাউ অমা লৈৱবদগী ষ্টেটসিদা লৈৱিৰা গাভী মাচা অমসুং অটোবা থৌবা কাঙবুশিংনা পেনিক বায়িংগী মওংদা ফুৱেৱেইফদা মতাগুম পোৱেন পম্পশিৎদা কুদা লেপুনা থাউ হায়ৰা অমসুং অথিৎবা লৈৱিভেঙা তৌঙনবা কন্টেণ্টেশিং পুৱকুনা থাউ হাজ্জিগা পৈশিনবগী মওং অমদি লৈৱি। হায়ৱিৰা থাউশিং অদু অমৱোমদা হায়ৱগদি থাউ ফুৱে হায়না ফোঙদোৱেৱকপা মতমদা ব্ৰেকতা য়োৱবা পৈশিল্লিৱা হায়বসি হবা ভাৱকই। অসিগুৱা তাজ্জা অমা লাকপদা হায়বদি তুৎদা শ্ৰোৱেন ওঁইৱকপা ফিভম অমদি লৈৱিৰা অসিনা সরকারনা খুং থিংশিন্দুনা বন্দ নংত্ৰগা ব্লেকড লাকপা মতমদা মদুদা দৱকাৰ ওঁইগদবা থাউ অমদি অঁতে শ্ৰোৱেলিয়ম প্ৰদৰ্শকশি কল্পেৱা তৌদুনা কা হোয়া পৈশিৱা হোৎনবা তাবনি। মদু তৌদবদগী ৱেজা থাউ য়োনাবা কয়া অমা খেঞ্জিৰা হায়বসি মৰী লেনবা গভৰ্ণমেণ্টকী ওখোৱিটিশিংনা খন্দবঙম উৱিৰা অসি হৌজিক হায়ৱিৰা ওখোৱিটিশিং অদু য়াওনা হৱাল পোংগোনগী থবকশিৎদা শেদোৱাল তাল্লবৰা হায়বা ৱাহে লাক্ৰবনি। মসিদা সরকারনা লৈথোক লৈশিন তৌবা য়ানবা মওংদা বেঙ্ককী ষ্ট্ৰাইক্ৰ মৱম ওঁইৱগা থাউ লৌনবগী শেল দিচোজিৎ তৌদবদগী থাউ পম্পশিৎদা থাউ পীদবনি হায়বনখিবা ৰাফম ফোৱদোকপা মদু মীয়াম্মা থাজবা ওহৌই, থাজফমসু থোতে। মমাঙদা মণিপুৰগী প্ৰজাশিংনা লাইৱিক লাইঙ হৈবগী চাং নেগ্ৰিঙেগী মতমদা সরকারনা তৌবা থবক থখেদা থাজুদুনা লাকপা অদু ওসিদি য়ান্না চাওনা থেৱাৰা অমা লৈৱবনি হায়বসি সরকার পায়ৱিৰাশিংনা খঙফম থোকপনি। মতমসিগা চানবা পোলিচিসিয়ানশিং শেমগংনবা মমাঙদগী লৈৱৰা অহল ওঁইৱকপা পোলিচিসিয়ানশিংনা হোৎনহৌদবগী মহয়না ওসিদি মণিপুৰদা পোলিচিৱা তৌবা মীওই থোক্ৰবনি। কৰিগুৱা অনৌবা মতমগী মীওঁইশিংনা সরকার পায়বনা য়াওৱা থোক্ৰগদি হৌজিক ওঁইৱিৰা ফিভম অসি লায়না কল্পেৱা তৌবা ওজাসু য়াই। অদুনা হৌজিক মীয়ামদা শ্ৰোৱেন ওঁইহন্দনবা সরকারনা ওঁইৱকপা ফিভম কয়াদা কল্পেৱা তৌবা তাই অমসুং মখোয়গী খুং থিংজিনফম থোকই।

এডিটৰদা থাৱকপা চিঠি

মথন্তা শিজবনি হায়বগী খুদম পীবা গুৱীৱৰা

ইকাই খুৱজৰিবা এডিটৰ,
হৌথিবা জুৱাৰি ২৫, ২০১৪গী অহিং নোংইয়াইদা য়ান্না তামথিনা হাংতোকপীত্ৰবা ৰায়েনবনবা থিংগী পোংহৌইফম কোছা অহুৱুগু জে এ সি, ইমু মনু অমদি মীয়াম য়াওনা হৈকং-লৈকংথিৰগা লোয়না মিনিট অমা তুমিৱা লেপুনা অৱাৰা ফোঙদোকপা। অদু মমদুদা লৈৱা মীয়াম্মা ইচম চাং ফেট্ৰন ফাওবা লৌথোকহনখিবা থৌদোক অদু য়ান্না লাইবক থিৰা অমনি। জেএসিমা থমজিনিংলিবা ৰাফমদি মীহাং অসিদা লমদমদুদা লৈৱিৰিৰা মীওঁইশিংনা অচুৱা কনোনে খঙববিৰবা, মীহাং অসি মশা মথন্তা শিজবনি হায়বগী খুদম পীবা উম্ৰিৱা, মীশি অসি মত্ৰো কৱল্ল শিৰবোনা থিংগংপী মছত্ৰা জে এ সি অমদি মীয়ামদা ওশিল্লিগা দিৱা শাগংগা লাকপা ওঁইনা উনুনা কাংশি থিৰিৰা অমদি লাইইন লাইশেনাগী ওঁইবা থবক থৌৱামগী নুপী মপাদা পাউ অমফাও খঙহল্লজবা অসি মফমদগী চংনবীৱা হায়বা অসিনি।

অমৱোমদা পুসিৰকী মীওঁইশিংনা মীশি অসিগা মৰি লৈননা ফাগৎলক্ৰিৰা ইলেক্ট্ৰিকেল পোংলমগী অদু জে এ সি অমদি পুসিৰকী মীওঁইশিংগা হকখেন্দনা চাংয়ে তৌমিৱনবা সোঁট সাক্ৰুট থোকপগী খুদম অমত্ৰা ফংথিৰবা, লৈথিৰকী মহাক্ৰী খুশাশিং কৰিগুৱা কীভম অমত্ৰা কাৱয়ৱদবা অসিবু কৱল্ল মীহাং অসি লৌতুৱনগা হাংগা নতে হায়গদৌৱিৰবা। লৈথিৰবা নুপী অসিগী ওঁইথবা খুদা অমদি ওকশামদা লৈথিৰা দাগফম অসি নমদুনা ইলেক্ট্ৰিকা সোক তৌথিবা ওঁইহমগনি হায়না থল্লি। ওসি ফাওবা মীশি অসিগী চিৱিৱিৰা মীওঁইশিং ফাগংনবা হোৎত্ৰিবা হেঙাং পুসিৰপুসু য়ানিৎবে। অসিগুৱা কেস অসি লোৎশিৱা হোৎনৱিৰা মৰি লৈৱিৰা খুদিৎক জে এ সিনা তৰাইনা লৌে। ওসি ওসিমক নোম-নোমগী কাংনা থোৱক্ৰিৰা নুপী ওঁইথিৰা অশিৰবগী খয়ন্ত্ৰগী কনবা ওম্ৰিৱিৰা মীহাংপগী লনো লব্জিন লোৎশিৱিৰা অজম-অথৌশিংনৈ হায়নিংই।

মৱম অদুনা মীশি অসিগী মতাংনা লমদমসিগী অচুৱব পামজবা লুপশিংনা মতং পাৰ্বী। মৱাল লৈথিৰা অহকপা দদি পীবিয়ু লোয়না মণিপুৰগী পুসিৰ দিৰাটমেণ্টসু হকচিৱা লৌবিনা দৱকাৰ ওঁইবা থোঙথংশিং লৌথংপীযু হায়জৰি।

অদোমগী
বিশ্বৱজিং লোজ্জম
প্ৰিন্সেণ্ট জে এ সি, থৌৱাল কিয়াম সিফাই।

মণিপুৰ পুৱাৱিৰা অৱবা থৱানমিচাক্ৰুমা ডাৱ্ৰা মৌদিং গুজ্জিৰ সিংহনা লৈথিব্ৰসু মহাক্ৰী থৱায় মীৱোম ওসিসু অৱবা থৱানমিচাক্ৰুমা ওঁদুনা খুদাই অসিগী লৰী পীৱি। লমফাংনৱা অমত্ৰা লগীযু মঙাল পীদুনা লমতাক-লমজিৱি। কুমজা ১৯৬০গী চহীশিংদগী হৌনা মঙাল পীৱকশিৰবা ঐথোয় চৌইজাইনহনবা খুদাইগী মীয়াম্মা লৰী লম্ফুৱদগী খৱমখৈদি কনবা ওম্ৰে। মঙাল অসিনা মায়ওন পীদুনা ওসিগী খুদাইনা তুকেইবা তুৎলমচে পীবা লৈৱাকী পক্ৰু ত্ৰা চংনবগী হোৎনবা উৱি। অনৌবা মণিপুৰ পুৱাৱিগী ইচেল মায়ওন পীবা ওঁদুনা লৈৱাক মীয়ামগী ওঁইবা পুৱাৱি শেমগংনবা হোৎনবদা ঈনোং পীবা ওঁই।

কুমওন থৌৱম অসিনা পীৱক্ৰিৰা লৰীশিংগী মনুস মৰুওঁইবদি, কথোকপদা যুফম ওঁইবা লৈৱাকী থৌৱা পাঙবা, থোৱা থিৰিক লৈৱবসু লৈৱাকী চুমশিৱাৰ পুসিৱোল শেমগংগা অমসুং মপাল্লমদা লৈৱবৰা মণিপুৰীশিং য়াওনা লমদমসিগী দিৱেতা টিৱেৱেই-অৱুৱেইশিংনা লৈৱাকীদমক পুৱা খুংশামনা চংমিৱা অসিনি।

পুৱাৱিগী মায়ক্ৰেই য়েত্ৰগুস, ১৯শতাব্দী চহীচগী হৌগংলকপা তাক্ক অসি মণিপুৰ পুৱাৱিগী ওঁইনা য়ান্না লাইবক ধীৰা তাক্ক ওঁইথিৰনি। নিংথৌ মচাশিংগী মৱজা নিংথৌ খুভম মুৱেগী লালহৌ কয়ানা লৈৱাক ঈনা, মৱা তপ্পা পানবা ডমথিৱা অহুৱি। অদুও লৈৱাকী পাম্ৰেৰা (গৱিৱনিৱা) না বৰ্মাদা তোয়না লান্দাদুনা মণিপুৰ বৰ্মাগী য়েৱা লৈৱাক ওঁইনা উহনত্ৰগা তিৱৰা য়াননা শোৱানখিৱদগী মপাল্ল শোৱাবা মণিপুৰ ওঁইহনখিৱনি। মসিগী মথক্তা, নিংথৌ মচাশিংগী মৱজা কাঙপনা বৰ্মাদগী মতেং লৌদুনা মণিপুৰনা লান্দাহনখিৱনি। বৰ্মাগী নিংথৌনা মসিগী খুদোৱা লৌদুনা মণিপুৰ মীয়াম্মা থম থোনা ওং-নৈথিৱদা নত্ৰা, মালেমগী লৈমায়দগী মণিপুৰীশিংবু মুখংনবা হোৎনখিৱনি। অসিগুৱা নিংথৌ মচাশিংগী অপিকপা পুকেল অমসুং থৌওংশিনা মৱম ওঁইদুনা চহী তৱেং খুভাকপা থোক্ৰদুনা মণিপুৰ মশাগী য়েট্ৰো মীয়াম্মা খুদাবা ওম্ৰদা লমদম ওঁইহনখিৱনি। নিংথৌ মচাশিং নত্ৰা মীচা অমত্ৰা লুচিৰা ওঁইনা হেইনবা লাল্ৰেই গুজা ওঁইবসু। থৌৱকপা য়াৱদেৱা পুৱাৱিগী তাক্কসু ওঁইবি। লোয়না, নিংথৌ মচাশিংগী লুচিখাদা থৱায় পাম্ফুদনা লাহে পীৱিৰা মীচম মীয়াম্মা অৱানচিবা য়েৱবংশিনা হাংগা-তপ্পা চথবগী মথক্তা

মাজ্জিৎনচিবা নিংথৌ মচাশিংগী মৱেচা মীয়াম্মা তুমিৱা নংত্ৰগা ফোংনা হাটোকশিৰবগী নুংগাইৱা থৌদোকশিনা থৱক ফনগংনবা তাজ্জাসু ওঁইবি। অদু মৈশাগা লোয়ননা সনাবু ফুদোংবঙমা নিংত্ৰগী পুৱাৱী লীৱমচেং লেজবা ইৱেপাক্ৰী মীয়াম্মা শৌগত্ৰা নিংথৌ মচা থৱনা চিৱবা পুৱাৱিগী তাক্ক অসিদা লৈৱাকীদমক হনবা লৈতনা লাহে পীথিবা, কথোকপদা যুফম ওঁইৱগা মশেল চুমশিৱাৰ অমসুং লৈৱাকী ওম্ৰে গুৱম অসিবুদি পুৱাৱিগী অঁতে তাক্কশিংদগী খুইদগী হোম লংলবা তাক্ক ওঁইহনখিৱনি। নিংথৌ খুভম মিকাত্ৰবা নিংথৌ মচা হিৱাভন্ত, সন্য যুজাওতাবা, থাদোকপদা চিনেবা লৈৱবৰা অটোবা মীশক নৱসিহে, থৌনাফবা গুজ্জিৰ সিংহ অমসুং শকখঙত্ৰবা লাল্ৰেইশিংগী কথোকপনা চহী তৱেং খুভাকপদগী কখিৱনি। অৱনা পুশুং মুখংলমগদৌৱৰা মণিপুৰী ইফুৱুৱ কখিৱনি। মসিনা তাকপদি, কথোকপা হেইৱা লুচিবেশিদি ফুৱুৱকী লীৱমচেং (নেসনেল লিগেসি) য়াওত্ৰবনি, মখোয়গী থৌওনো মৱম ওঁইদুনা

- হাওবা -

লৈৱাকপু খুভাকহল্লি, মুংহল্লি। লৈৱাকী মপু ওঁইবগী ৰাখল্লেন লৈতবা, টোৱি ফম পায় মীওঁইশিং-লুচিবেশিংনা লৈৱাক অমবু লেখা অহল্লি, মীাই ওঁইহল্লি, মশাগী শত্ৰম মুংনবগী মৱম ওঁইহল্লি। মৱম অদুনা, ফুৱুৱকী লীৱমচেং মঙন চেংচৰা মীওঁইশিং, লুচিবেশিংগী কথোকপদা যুফম ওঁইবা লৈৱাকী থবক থৌওংশিং অমসুং মশেল চুমশিৱাৰ লৈৱাকী থৌৱাংশিনা ইফুৱুৱকী পুসি কনবা ওঁই মসুং লৈৱাকী লাইবক শেয়া ওঁই হায়বসি কুমওন থৌৱম অসিনা তশনা উল্লি। লোয়না মৌদিং চিলেন নোংত্ৰেংখোঙী মথৌনা অমসুং মশৌশিনা য়েৱেৱা লৈৱাকী ওম্ৰে অদুনা মণিপুৰ পুৱাৱিগী মৰুওঁইবা যুফম ওঁইদুনা, অনৌবা মণিপুৰ পুৱাৱিগী মশক অমসুং থাক লেপুনা লাক্ৰি। অদুৱদি ওঁইৱগা কাপ্পোক লমজাও কৰো তপ্পাক পু অৱাগী মখুত্ৰগী নিংত্ৰবা (১৯২৬) মত্ৰুদা নিংথৌ মশাগী হকখেন্দনা খঙহৌবা অমসুং অৱাৰা খুংয়েক য়াওনা বৰ্মা লৈৱাকী পীথোকশিৰা (১৮৩৪) অসিমক চয়েংনবা ৰাফম ওঁইদুনা ওসি ফাওবা লৈৱি। লোয়না মাৰ্চ ২৯, ১৯৫৩দা ইন্দিয়োগী প্ৰাইম মিনিষ্ট্ৰ হেৰেকা মণিপুৰ মীয়াম্মা (অমসুং লৈৱাকী) অয়াবা য়াওনা বৰ্মাদা কাপ্পোক

লমজাও অমুক হনু পীথোকশিৰা অসিনা মসিগী ৰাথোক হোম লুশিলহল্লি। পালিয়ামেণ্টকী অয়াবা য়াওননা পীথোকশিৰা অসিনাসু চংন-পথাপ (কম্প্ৰট্ৰিসন)গী মীংয়েল হোম ৰাথোক ওঁইহল্লি। থোঙথাং অসি ইন্দিয়োগী চংন-পথাপকী মীংয়েদা হজ্জনা য়েংথংনিংগুই ওঁইৱি। মণিপুৰনা নিংত্ৰেৱা লৈৱাক ওঁইৱকপা মতমদি চম্ৰৱা ৰাথোকশিং অসি লৈথিৰাঙা হংনিংগুই ওঁইৱি।

নীংথিৰা য়াবদি, মৌদিংচুনা নোংত্ৰেৱা মত্ৰু চহী ১২৯ শত্ৰৱা মণিপুৰ মীয়াম্মা মহাক্ৰী মাৰ খোপুল লীৱকশিৰা অসিনি। মদুগী লময়ানবা লুপ 'পিপলস ৱেপেণ্ডা'ৰ ওপৰাইজেন'না কুমজা ১৯৬৩গী জানুৱাৰি ৯দা 'মৌদিং চিলেন নোংত্ৰেংখোঙা নীংশিং কুমওন'ই হনু পাংথোকশিৱনি। কুমজা ১৯৬৯ দদি 'লময়ানবা' গী খেৰ্তে লংবা ওঁইৱৰা নৌনা নোংত্ৰেৱা নোংমেকপম সনাজাওনবা কৰা হোৎনজুদা 'গুজ্জিৰ সিংহ নোংথিৰবগী কুমওন থৌৱম' পাংথোকশি। ইৱেৰাক অসিনা অমুক হনু খুভাকনবা অথুৱা পাউজেল পীৱৰা গুজ্জিৰ সিংহ লায়থোকপা য়াদে হায়বসি

মণিপুৰ পুৱাৱিৰা সনাগী ময়েৱা লংবা ইদুনা লৈৱেৰা, লৈৱাক মীয়াম্মা কাউথোকপা ওম্ৰদবা নোংমেকপম সনাজাওবগী থাজবনি। নৌনা নোংত্ৰেৱা লুচিৰা অসি মণিপুৰ পুৱাৱিগী ওম্ৰদা অমগী লময়াজেৱা মীশকনি। পুৱাৱিগী অৱি অনৌগী লনোয়না মালগী ইনোং হাপশি, লৈৱাকী অচুৱা তুৎলমচে জনাবা অটোবা খুদেল অমি। মহাক্ৰী পুসি মাংঙুথচা পোলেইথি। ওহেৱে পাম্ফুথি। অদু লৈৱাকী শিল্প পাঙা-পাঙা চংশ্ৰব, মহাক্ৰী ওসি ফাওবা ঐথোয়গা কয়নচিৰা অসিনা লৈৱাক নীংবগী পুৱাৱি ওঁইহৌৱে।

মতা তৱকপা চহীদা এস এস বিগী এৱিয় ওপৰাইজৰ ৰাজকুমাৰ মফুজিং সিংহা হায়জ-চে বাগৎলগা মীওঁই থৱনা এস এস বিগা লোয়না 'সোমিয়েল মাজ্জি' পাংথোকশি। অৱকপা মীয়াম অমসুং ৱৰ্মাশিংগী মীওঁইশিংগা লোয়না মজ্জফদা হে-লে কংমিৱি। পুৱাৱি নীংথিৰা খঙলবা মায়টোনা খামেচ চপা, ৱেশম ফুৱিৎ হোৎনেৱেৱা পায়টোনা টাং পুদুনা সাদিগী থোঙজিৱা পেনা শক্তুৱা য়াকইথি। সাদিগী থোঙজিৱা ঈশিংনা ঈমায় চেৱেৱা ইশাইফুশিং থিৱগা পেনা মৌদিং গুজ্জিৰ সিংহগী

দোনেশ্বৰনা কৌৱি "হো ইশাৰী"

তাবনি। অমদি থমোয়তগী ওঁইবা ৱানি, পুসিৰ মৱদগী থোক্ৰকপা অদুনি, ৱাণলগী ওঁইবা চিৎথোক্ৰকৰিবা কেলম অদুনি।” হন্দক্ৰী অনৌবা ওঁইৱিৰা লাইৱিকসি পুস্ৰো নৌবা অমনি। মৌতে ঐথোয়গী থাৰুৱা তৱনিথৌইসিমকী ঈশে তৱা-তৱা য়াওৱি। পুৱা ঈশে ১২০নি। লাইৱিকসিনা খঙনিং নিংথিৎহল্লি এ আই অৱ ইফালগী নোংমৌজিং নিংথিৎহল্লি থাশিগী ঈশে। অইবগী পুসিদি ঈশে। ফজৱবা মত্ৰুৱা মাগী থমোয়াদি থোৎলবা লৈনানি। থোৎলবা ৱহিনো থমোয়াদি মপাউ পুদুনা ওসিদি ঐথোয়গী ইনাজা য়োৱক্ৰে। ইমু মনুদা অমিৱা য়াৱবা ঈশে ময়েৱ নাথোং শিঙা য়েৱৰা মতমসিদা অইবনা অকনবা লম্বা অমঙম থৌনা ফনা চোংথোকপসি থাংগংনিংগুইনি। অদু কৱল্ল শৈশুক্ৰেইশিংনা ঈশে ময়েকশিংসি কৱয় মতমদা থৱায় হাজ্জিৱকদগে হায়বগী মীপাইজবদি লৈৱি। ঈশেগী লুপলোয়শিংনা ময়েৱা মীংয়েং চৰীৱক্ৰদি ফজ্জনি। ফজবা ময়েক কয়া ইবিৱিৰা দোনেশ্বৰ কোসম তশেংমক ফিল্লিংগুই ওঁইবা পুসি মইং অমনি হিংলিবা। ফজবা ৰাখল চেনবা, নাপালগী শৱক য়াওননা চম্মা হিংলিবা অইবা দোনেশ্বৰ ওঁসিগী

- থোকচোম ৱাজে -

মীওঁইলজ্জি অতাভা থৱায়নি। মহাক্ৰী ময়েকশিং চমই, থোৎলি অমসুং মেই। থাৰুৱ তৱনিথৌইগী ঈশে ওঁইৱবসু থাৰুৱা মৰি লৈনাবা ওঁইৱি। থা অমগী ঈশে ওঁইৱবসু থাৰুৱা মায়দা ওঁইৱগা য়াই। অদুমকপু ফোঙদুনা লাইৱিক ওঁইনা পুথোকপীৱকপসিমদি থাংগত্ৰবদি ওম্ৰে। ঈশে অজৰিৰা নংত্ৰগা শৈশকপশিংগীমজ্জা খুদোচাবসু অইবনা পীৱিৱনি। লৈকাই অমদা ঈশে ইবিনবা লৈতবগী অৱাৰা কয়া থেংনি। অজ-নহাশিনা স্তৱ পান্দু শৈশমজবা হৌবা হেজ্জা য়াৱে। ঈশিদি ঈশে ময়েক ইবংশিগী লুপ কয়া শাকোলাক্ৰুনা লাইৱিক কয়া ফোংনক্ৰে। মসি অহোংবনি মতমগী অদুগা চাউথংপদুসু ওঁই। য়ান্না ওঁইৱিৰা কন্যা ইৱিৱেৰা খঙদবা ঈশে কন্যা ফোংনুনা পুথোক্ৰেগা নৌৱিৰা নহাশিংগী পুসিবু লামা লমজ্জকপা অসিনি। মখোৱ লুপ অমত্ৰা (খুংলায় পায়বসু, পায়বসু) থিংগি। অদু অজংশিংগী লমচে ৰাখলদি, মখোয়গী

জুগোং চাদবা ঈশে ময়েৱা মাংহেৰা হেংনৱি। মসিমক লমদমসিদা ফোংনা শিংচিৱক্ৰিৰা মইক পূৱবা অকনবা নুশিংনি। কুশি-ৱাশিদা, পৈশা পাই হায়দুনা হেক ইৱগা, হেক শকহন্দুনা ৰেংগেৱকপা হায়বসি থিৰা মথৌ ৱক্ৰে। মঙন চেনবা মীশক্ৰা মঙন য়াওনবা ঈশে ময়েক পুথোৱজ্জু না তুংগী যুৱী ওঁইগদৌৱিৰা নহাৱোলশিংবু লমচে মাংহেৰা, যুৱনা থুংহবা শিৱক্ৰিৰা থৌওলা চিনেদবা ওম্ৰে। দোনেশ্বৰ কোসমগী ঈশে শক্ৰবদি পৈশা ফনৌ মাংদে, মীৎচং ফংবা ওহৌই হনবা ৰাখলদুদি মীওঁইবা সমাজবু তমথিনা খনবগী মওনি। অকাৱা ঈশে ময়েক তপ্পনা শকই, তামাওনা শকই। মদু অফাওবা নতে, অঙাওবনি। অফাওবা মীশক্ৰা অঙাওবগী থৌওং য়াওবদুদি মখোয়শিংবু নতে। ওঁশনিং-ফেজ্জিৱনি মখোয়। ঈশে ময়েৱা মীশক অমবু অ ৱা ১ ২ ৩ পুসিগী থাভা পুখংগা ওমই। ঈশে ময়েক

ভেলেন্টাইন দে অমদি মসিগী পুৱাৱি

চহী খুদিংগী ফেবুৱাৰি ১৪ৰ ভেলেন্টাইন দে হায়দুনা মালেমগী মফমশিংদা থৌৱম পাঙথোক্ৰি। থৌৱম অসি অহৌৱবদি খুস্টিন লাইৱিংবু থাংকশিংখঙগী ওঁইনা তৌৱমৱবসু ওঁসিদি মালেমগী নহা ওঁইৱিৰাশিংনা নুশিং-নুংওনগা মৰি লেনবা থৌৱমনি হায়না লৌনদুনা লাইৱিংগী থেৱাৰা থৌইদোক্ৰা থমদনা পাক-শৱা পাংথোক্ৰবা হৌৱক্ৰে। নিংথৌ অসিদা থৌৱম অসি পাংথোক্ৰগী মৱবদা ভোজন-ভোজনবা ৰাফমশিং ষ্ৰোৱেৱক্ৰবা লৈৱবসু মীয়াম্মা ষ্ৰাইৱিগী হোম থাংকশিৰা অমদি অচুৱনি হায়না লৌৱিৰা খুস্টিন লাইৱিংবা ভেলেন্টাইন হায়বসিৰা ৰোমান নিংথৌৱেল ক্ৰাউডিয়স টুগী য়াথংবু থওঁইদনা নুশিৱগীদমক থৱায় কংথি হায়বসিনি। মহাক্ৰী কৈশুমশঙদা লৈৱিৱেদা মহাক্ৰী মৰুপ ওঁইৱক্ৰবা কৈশুমশঙ পায়বগী মচুৱনী মছক্ৰে শিৱমদহিৱা ইৱৰা কয়ন চিটিনা 'নহাক্ৰী ভেলেন্টাইন

দগী' হায়না সহি তৌৱমৰি। খুস্টীগী চহী ২৬৯গী ফেবুৱাৰি ১৪দা ৰোমান নিংথৌৱেল ক্ৰাউডিয়স টুগী হাংত্ৰবা লাহৌৱা অসিবু নিংথৌৱা নিংথৌ ওঁইনা পোপ গেলোৱিয়সনা খুস্টীগী চহী ৪৯৬গী ফেবুৱাৰি ১৪দগী থৌৱম অসি পাংথোক্ৰা হৌথিৱনি। নিংথৌ অসিগী মথং মথং চংনৱকপনা ওসি ফাওবা মালেমগী ভোজন-ভোজনবা মফমশিংগী চহী খুদিংগী ফেবুৱাৰি ১৪ৰু ভেলেন্টাইন দে হায়দুনা থৌৱম পাংথোক্ৰে। ভেলেন্টাইন দেগী পুৱাৱি:

ৰোমানগী অৱিৰা মতমদা ফেবুৱাৰি ১৪ অসি ৰোমান লাইৱেইশী জুৱেবু নিংথিৎদুনা লৈৱাকী থৌৱম ওঁইদুনা লাকই। ৰোমানশিংগী লাই জিয়স হায়বদগী লোয়নবী জুৱে হায়বসি ৰোমান লাইৱেইশী লাইৱেইশী পুৱামকী মহাৱানি। অদুগা লাইৱেইশী অসিবু ৰোমানশিংনা লুহো-বাংদোংগী লাইৱেইশী অমা

নুশিৰা ৱাৱি শীভুল শেথাবিৰু ওঁসিসু থোঙা হোম নিল্লি, কাউবা ওম্ৰি। মজ্জফদগী কুমওন থৌৱম লৌৱিৰা ইফাল ত্ৰা হল্লকশিৰা থোঙত্ৰা মীয়াম্মা পৱেং লেংগা ইনিংথৌৱা শেথাবা থোঙাও কয়া মীয়াম্মা লাউৱদুনা লাকথিবদু মণিপুৰী নেসনেলিজমগী ইনোং ওঁইথিৱনি। হল্লকপা মীয়াম্মা নুথিলগী মতমদা মপান কাউজেন্দু মীয়াম্মা তিবকী থৌৱম পাঙথোকশি। লাইৱেইশিৰা পুংফা মিনিট অমত্ৰা ফাওবা চোহবা তৌদনা হৌথিৰা অমসুং মেদিয়াবু মৰুওঁইবা ফফম পীদুনা ইকাই খুদুথিৰা থৌৱাম্মা ঈগৌগী মঙন হাপথিৱনি।

কুমজা ১৯৭৩দদি য়াইফুলদা লৈবা চিংগাম ইবোহল অমসুং শৌৱাইজম ৱহিনিকুমাৱনা অটোবা থৌদা লৌৱিদুনা জি এম হেলদা 'কবে তম্পাক নীংশিং নুশিং' হায়না পাঙথোকশি। হৌহা